

PB071 – Programování v jazyce C

Funkce, modulární programování,
paměť a ukazatel, jednorozměrné pole

Funkce, deklarace, definice

Funkce - koncept

- Důležitý prvek jazyka umožňující zachytit rozdělení řešeného problému na podproblémy
- Logicky samostatná část programu (podprogram), která zpracuje svůj vstup a vrátí výstup
  - výstup v návratové hodnotě
  - nebo pomocí vedlejších efektů
  - změna argumentů nebo globálních proměnných

```
int main(void) {  
    // ...  
    for (int fahr = low;  
         celsius = 5.0 /  
    }  
    return 0;  
}
```

```
float f2c(float fahr) {  
    return F2C_RATIO * (fahr - 32);  
}
```

implementace
funkce

```
int main(void) {  
    // ...  
    for (int fahr = low; fahr <= high; fahr += step) {  
        float celsius = f2c(fahr);  
    }  
    // ...  
}
```

volání funkce

Funkce - deklarace

- Známe již funkci main

- `int main() { return 0; }`

- Funkce musí být deklarovány před prvním použitím

- první příkaz v souboru obsahující zavolání funkce

- Dva typy deklarace

- předběžná deklarace
- deklarace a definice zároveň

- Deklarace funkce

- `návratový_typ` `jmeno_funkce(arg1, arg2, arg3...);`
- lze i bez uvedení jmen proměnných (pro prototyp nejsou důležité)

```
void foo1(void);  
int foo2(void);  
float foo3(int a);  
float foo3(int);  
void foo4(int a, float* b);  
  
// volání  
foo1();  
x = foo2();  
x = foo3(15);
```

Funkce - definice

- Implementace těla funkce (kód)
- Uzavřeno v bloku pomocí {}
  - pozor, lokální proměnné zanikají
- Funkce končí provedením posledního příkazu
  - lze ukončit před koncem příkazem **return**
  - funkce vracející hodnotu musí volat **return** hodnota;
- Lze deklarovat a definovat zároveň

```
float f2c(float fahr); // declaration only
----
float f2c(float);      // declaration only
----
float f2c(float fahr) { // declaration and definition
    float celsius = (5.0 / 9.0) * (fahr - 32);
    return celsius;
}
```

Funkce - argumenty

- Funkce může mít vstupní argumenty
  - žádné, fixní počet, proměnný počet
  - lokální proměnné v těle funkce
  - mají přiřazen datový typ (typová kontrola)
- Argumenty funkce se v C vždy předávají hodnotou
  - při zavolání funkce s parametrem se vytvoří lokální proměnná X
  - hodnota výrazu E při funkčním volání se zkopíruje do X
  - začne se provádět tělo funkce

```
float f2c(float fahr) {  
    return (5.0 / 9.0) * (fahr - 32);  
}  
int main(void) {  
    int a = 10;  
    float celsius1 = f2c(100);  
    float celsius2 = f2c(a);  
    return 0;  
}
```

implementace
funkce, fahr je
lokální proměnná

volání funkce s
argumentem 100,
100 je výraz

Způsob předávání funkčních argumentů

- Argument funkce je její lokální proměnná
  - lze ji číst a využívat ve výrazech
  - lze ji ve funkci měnit (pokud není `const`)
  - na konci funkce proměnná zaniká
- Pořadí předávání argumentů funkci není definováno
  - tedy ani pořadí vyhodnocení výrazů před funkčním voláním
  - `int i = 5; foo(i, ++i) → foo(5, 6) nebo foo(6,6)?`
- Problém: jak přenést hodnotu zpět mimo funkci?
  - využití návratové hodnoty funkce
  - využití argumentů předávaných hodnotou ukazatele

Funkce – návratová hodnota

- Funkce nemusí vracet hodnotu

- deklarujeme pomocí void

```
void div(int a, int b) {  
    printf("%d", a / b);  
}
```

- Funkce může vracet jednu hodnotu

- klíčové slovo **return** a hodnota

```
int div(int a, int b) {  
    int div = a / b;  
    return div;  
}
```

- Jak vracet více hodnot?

- využití globálních proměnných (většinou nevhodné)
- strukturovaný typ na výstup (struct, ukazatel)
- modifikací vstupních parametrů (předání ukazatelem)

```
int div = 0;  
int rem = 0;  
void divRem(int a, int b) {  
    div = a / b;  
    rem = a % b;  
}  
int main() { divRem(7, 3); return 0; }
```


Hlavičkové soubory

Modulární programování

- Program typicky obsahuje kód, který lze použít i v jiných programech
  - např. výpočet faktoriálu, výpis na obrazovku...
  - snažíme se vyhnout cut&paste duplikaci kódu
- Opakovaně použitelné části kódu vyčleníme do samostatných (knihovných) funkcí
  - např. knihovna pro práci se vstupem a výstupem
- Logicky související funkce můžeme vyčlenit do samostatných souborů
  - deklarace knihovných funkcí do hlavičkového souboru (*.h)
  - implementace do zdrojového souboru (*.c)

Hlavičkové soubory – rozhraní (*.h)

- Obsahuje typicky deklarace funkcí
  - může ale i implementace
- Uživatelův program používá hlavičkový soubor pomocí direktivy preprocesoru **#include**
  - #include <soubor.h> - hledá se na standardních cestách
  - #include "soubor.h" – hledá se v aktuálních cestách
  - #include "../tisk/soubor.h" – hledá se o adresář výše
- Zpracováno během 1. fáze překladu
  - (preprocessing -E)
  - obsah hlavičkového souboru vloží namísto #include stdio.h
  - ochranné makro #ifndef HEADERNAME_H

```
#include <stdio.h>
int main(void) {
    printf("Hello world");
    return 0;
}
```


```
#ifndef _STDIO_H_
#define _STDIO_H_
int fprintf (FILE *__stream, const char *__format, ...)
// ...other functions
#endif /* MYLIB_H_ */
```

Implementace funkcí z rozhraní

- Obsahuje implementace funkcí deklarovaných v hlavičkovém souboru
- Uživatel vkládá hlavičkový soubor, nikoli implementační soubor
  - dobrá praxe oddělení rozhraní od konkrétného provedení (implementace)
- Dodatečný soubor je nutné zahrnout do kompilace
  - `gcc -std=c99 .... -o binary file1.c file2.c ... fileN.c`
  - hlavičkové soubory explicitně nezahrnujeme, proč?
    - jsou již zahrnuty ve zdrojáku po zpracování `#include`

main.c

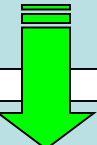
```
#include "library.h"
int main() {
    foo(5);
}
```


gcc -E main.c → main.i

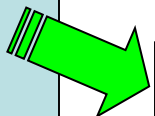
```
int foo(int a);

int main() {
    foo(5);
}
```


gcc -S, as → main.o

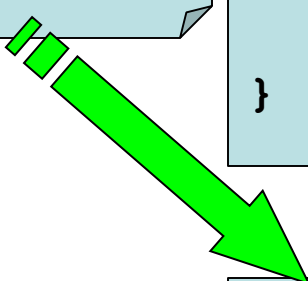
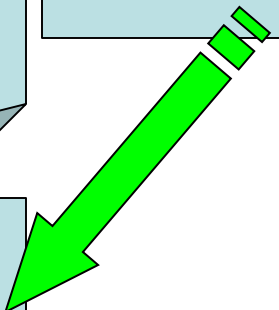
assembler code
adresa funkce foo() zatím
nevyplněna

gcc -std=c99.... -o binary main.c library.c

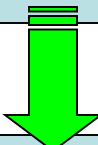
library.h

```
int foo(int a);
```


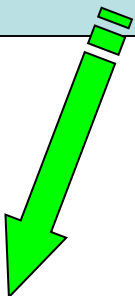
library.c

```
#include "library.h"
int foo(int a) {
    return a + 2;
}
```


gcc -E, gcc-S, as → library.s

assembler code
implementace funkce foo()

gcc main.o library.s → main.exe

spustitelná binárka

Dělení kódu na části - ukázka

```
#include <stdio.h>
#define F2C_RATIO (5.0 / 9.0)
int main(void) {
    int fahr = 0;           // promenna pro stupne farenheita
    float celsius = 0;      // promenna pro stupne celsia
    int dolni = 0;          // pocatecni mez tabulky
    int horni = 300;        // horni mez
    int krok = 20;          // krok ve stupnich tabulky

    // vypiseme vyzvu na standardni vystup
    printf("Zadejte pocatecni hodnotu: ");
    // precteme jedno cele cislo ze standardniho vstupu
    scanf("%d", &dolni);

    for (fahr = dolni; fahr <= horni; fahr += krok) {
        celsius = F2C_RATIO * (fahr - 32);
        // vypise prevod pro konkretni hodnotu farenheita
        printf("%3d \t %6.2f \n", fahr, celsius);
    }
    return 0;
}
```

Dělení kódu na části - ukázka

1. Převod F na C vyjmemme z mainu do samostatné funkce
  - Vhodnější, ale stále neumožňuje využít funkci f2c v jiném projektu
  - Řešení: konverzní fce přesuneme do samostatné knihovny
2. Deklarace funkce (signatura funkce)
  - `float f2c(float fahr);`
  - Rozhraní funkčnosti pro výpočet převodu
  - Přesuneme do samostatného souboru *.h (converse.h)
3. Definice funkce (tělo funkce)

```
float f2c(float fahr) {  
    return F2C_RATIO * (fahr - 32);  
}
```

  - Přesuneme do samostatného souboru *.c (converse.c)
4. Původní main.c upravíme na využití fcí z converse.h
  - `#include "converse.h"`
5. Překládáme včetně converse.c (`gcc main.c converse.c`)

converse.h

```
#ifndef CONVERSE_H
#define CONVERSE_H
#define F2C_RATIO (5.0 / 9.0)
    int foo(int a);
#endif
```

main.c

```
#include "converse.h"
int main() {
    float celsius = f2c(20);
    return 0;
}
```

converse.c

```
#include "converse.h"
float f2c(float fahr) {
    return F2C_RATIO * (fahr - 32);
}
```

```
gcc -std=c99 .... -o binary main.c converse.c
spustiteľná binárka
```


Poznámky k provazování souborů

- Soubory s implementací se typicky nevkládají
  - tj. nepíšeme `#include "library.c"`
  - pokud bychom tak udělali, vloží se celé implementace stejně jako bychom je napsali přímo do vkládajícího souboru
- Principiálně ale s takovým vložením není problém
  - preprocesor nerozlišuje, jaký soubor vkládáme
- Hlavičkovým souborem slíbíme překladači existenci funkcí s daným prototypem
  - implementace v separátním souboru, provazuje *linker*
- Do hlavičkového souboru se snažte umisťovat jen opravdu potřebné další `#include`
  - pokud někdo chce použít váš hlavičkový soubor, musí zároveň použít i všechny ostatní `#include`

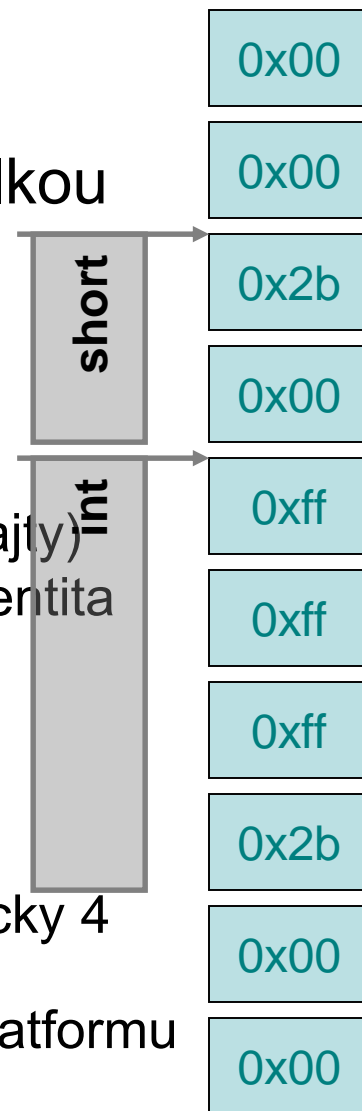
PB071 Prednaska 03 – Funkce a soubory

Realizace objektů v paměti, ukazatel

Paměť

- Paměť obsahuje velké množství slotů s fixní délkou
  - adresovatelné typicky na úrovni 8 bitů == 1 bajt
- V paměti mohou být umístěny entity
  - proměnné, řetězce...
- Entita může zabírat více než jeden slot
  - např. proměnná typu short zabírá na x86 16 bitů (2 bajty)
  - adresa entity v paměti je dána prvním slotem, kde je entita umístěna
- Adresy a hodnoty jsou typicky uváděny v hexadecimální soustavě s předponou 0x
  - 0x0a == 10 dekadicky, 0x0f == 15 dekadicky
  - adresy na x86 zabírají pro netypované ukazatele typicky 4 bajty, na x64 8 bajtů
  - na konkrétní délky nespolehejte, ověřte pro cílovou platformu

Organizace paměti

- Instrukce (program)
  - nemění se
- Statická data (static)
  - většina se nemění, jsou přímo v binárce
  - globální proměnné (mění se)
- Zásobník (stack)
  - mění se pro každou funkci (stack-frame)
  - lokální proměnné
- Halda (heap)
  - mění se při každém malloc, free
  - dynamicky alokované prom.

Celková paměť programu

Instrukce

```
...  
push %ebp 0x00401345  
mov %esp,%ebp 0x00401347  
sub $0x10,%esp 0x0040134d  
call 0x415780  
...
```

Statická a glob. data

```
"Hello",  
"World"  
{0xde 0xad 0xbe 0xef}
```

Zásobník

```
lokalniProm1  
lokalniProm2
```

Halda

```
dynAlokace1  
dynAlokace2
```

Proměnná – opakování

- Každé místo v paměti má svou adresu
- Pomocí názvu proměnné můžeme číst nebo zapisovat do této paměti

instrukce assembleru pro
zápis do paměti

- např. `promenna = -213;`

- Překladač nahrazuje jméno proměnné její adresou

- typicky relativní k zásobníku

relativní adresa proměnné
k adrese zásobníku

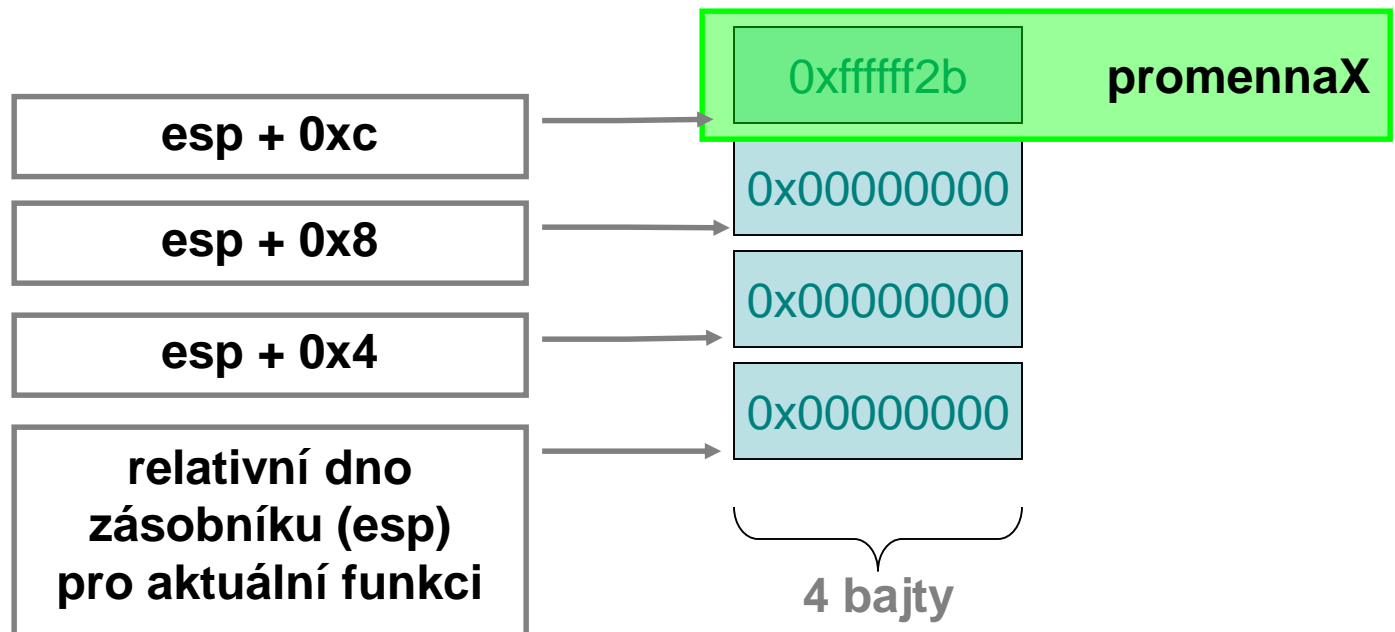
- `movl $0xffffffff2b,0xc(%esp)`

-213 hexadecimálně

počáteční adresa
zásobníku pro
danou funkci

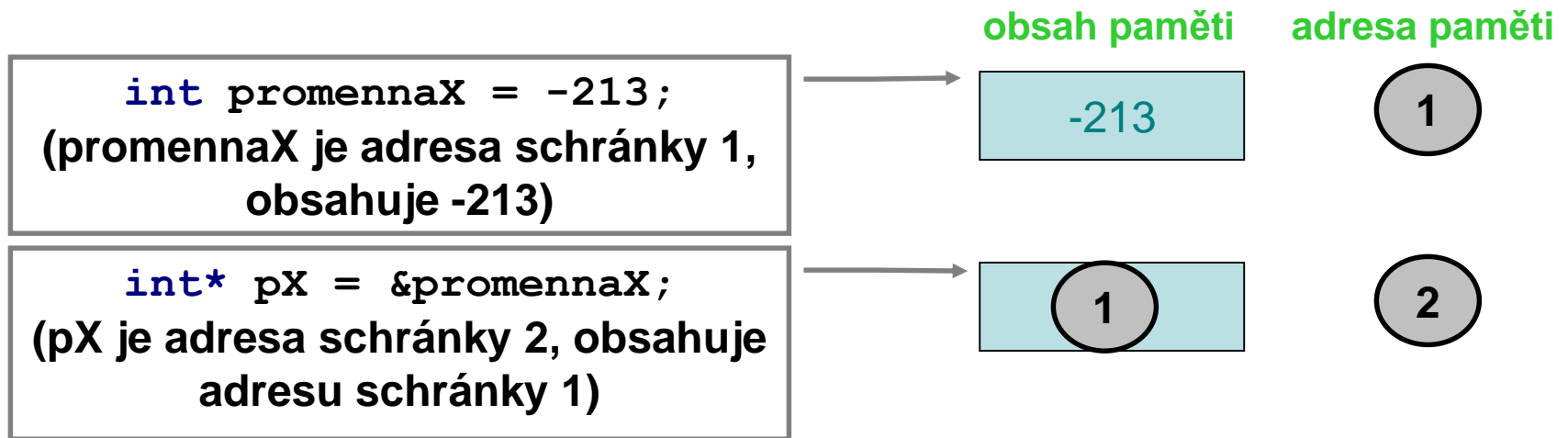
Proměnná na zásobníku

- POZOR: Zásobník je zde znázorněn „učebnicovým“ způsobem (růst „nahoru“)
- C kód: `int promennaX = -213;`
- Asembler kód: `movl $0xffffffff2b,0xc(%esp)`

Operátor &

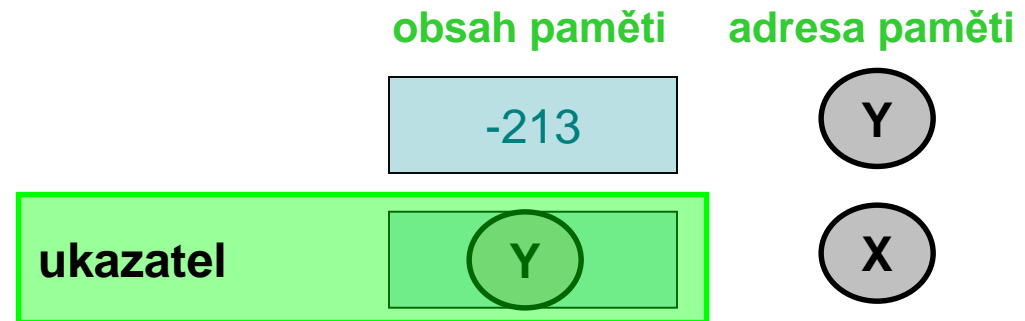
- Operátor `&` vrací adresu svého argumentu
  - místo v paměti, kde je argument uložen
- Výsledek lze přiřadit do ukazatele
  - `int promennaX = -213;`
  - `int* pX = &promennaX;`

Proměnná typu ukazatel

- Proměnná typu ukazatel je stále proměnná
  - tj. označuje místo v paměti s adresou X
  - na tomto místě je uložena další adresa Y
- Pro kompletní specifikaci proměnné není dostačující
  - chybí datový typ pro data na adrese Y
  - Jak se mají bity paměti na adrese Y interpretovat?
  - datový typ pro data na adrese X je ale známý
    - je to adresa
- Neinicializovaný ukazatel
  - v paměti na adrese X je „smetí“ (typicky velké číslo, ale nemusí být)
- Nulový ukazatel (`int* a = 0;`)
  - v paměti na adrese X je 0
- Pozor na `int* a, b;`
  - `a` je `int*`, `b` jen `int`

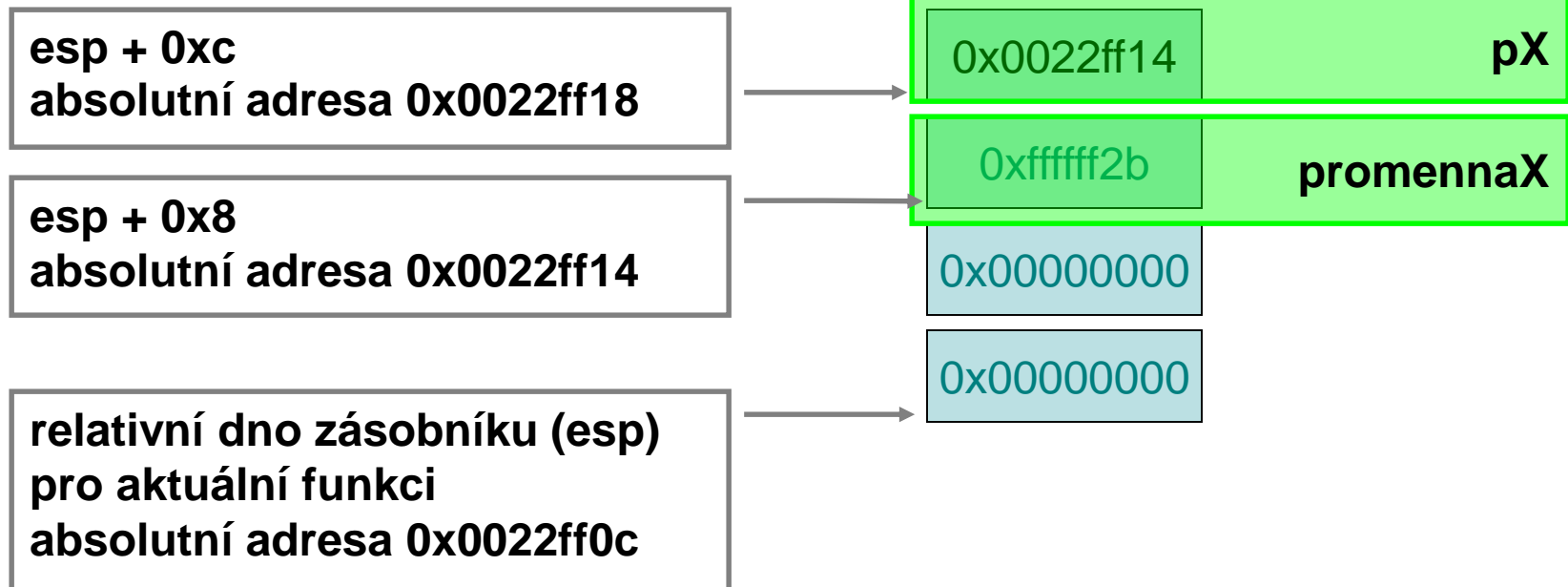
Proměnná typu ukazatel na typ

● C kód: `int* pX = &promennaX;`

operátor & vrátí adresu argumentu (zde promennaX)

● Asembler kód:

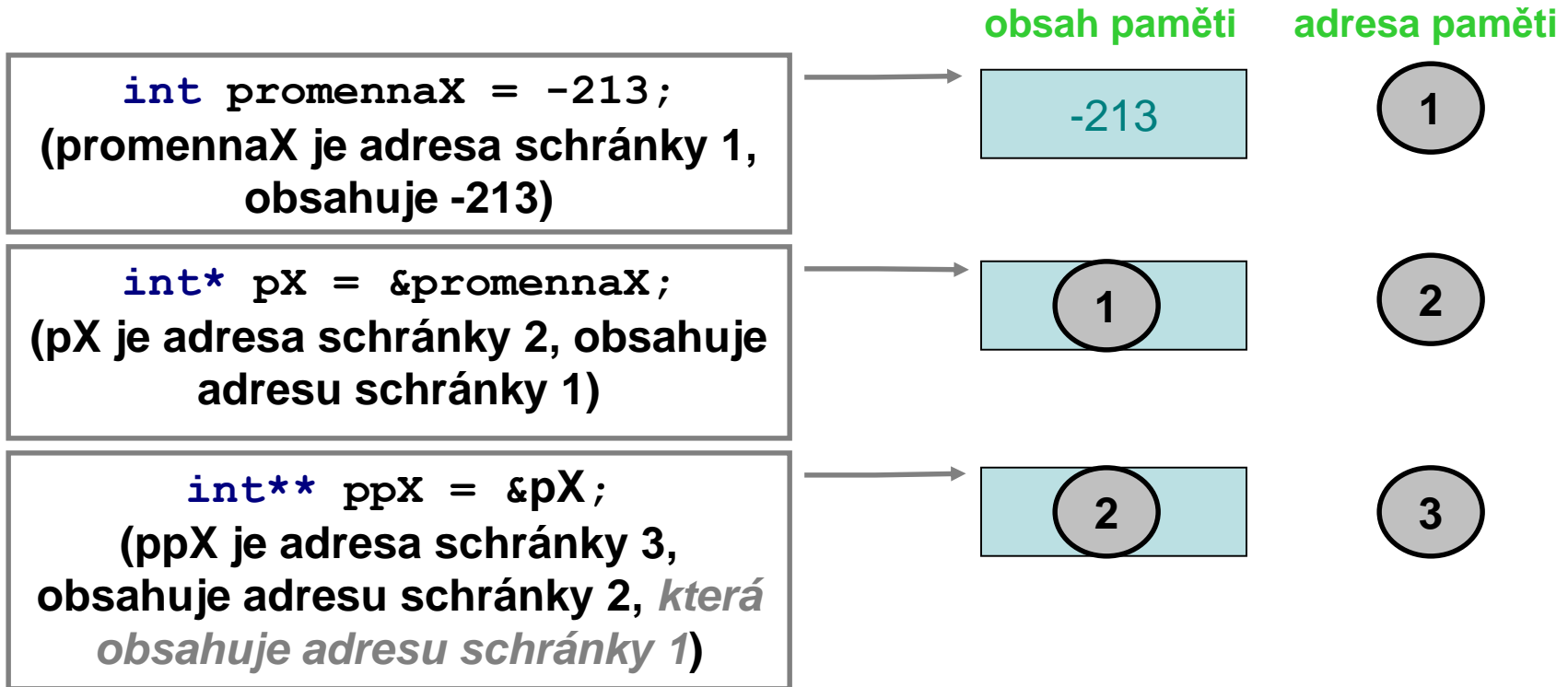
- `lea 0x8(%esp), %eax`
- `mov %eax, 0xc(%esp)`

Operátor dereference *

- Pracuje nad proměnnými typu ukazatel
  - podívej se na adresu v proměnné X jako na hodnotu typu Y
- Zpřístupní hodnotu, na kterou ukazatel ukazuje
  - nikoli vlastní hodnotu ukazatele (což je adresa)
  - ukazatel ale může ukazovat na hodnotu, která se interpretuje zase jako adresa (např. `int**`)
- Příklady (pseudosyntaxe, `=>` označuje změnu typu výrazu):
  - `&int => int*`
  - `*(int*) => int`
  - `*(int**) => int*`
  - `** (int**) => int`
  - `*(&int) => int`
  - `** (&&int) => int`
- Pokud je dereference použita jako l-hodnota, tak se mění odkazovaná hodnota, nikoli adresa ukazatele
  - `int* pX; pX = 10;` (typicky špatně – nechceme měnit ukazatel)
  - `int* pX; *pX = 10;` (typicky OK – chceme měnit hodnotu, která je na adrese na kterou pX ukazuje)

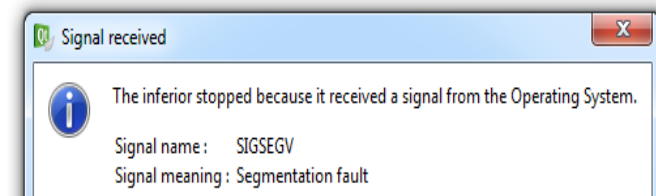
Proměnné a ukazatele - ukázka

- `print(promennaX);` vypíše? (-213)
- `print(pX);` vypíše? 1
- `print(ppX);` vypíše? 2
- `print(*pX);` vypíše? (-213)
- `print(*ppX);` vypíše? 1
- `print(&pX);` vypíše? 2
- `print(*(&pX));` vypíše? 1

Segmentation fault

- Proměnná typu ukazatel obsahuje adresu
  - `int promennaX = -213; int* pX = &promennaX;`
- Adresa nemusí být přístupná našemu programu
  - `pX = 12345678; // nejspíš není naše adresa`
- Při pokusu o přístup mimo povolenou paměť výjimka
  - `*pX = 20;`
  - segmentation fault

Více ukazatelů na stejné místo v paměti

- **Není principiální problém**
  - `int promennaX = -213;`
  - `int* pX = &promennaX;`
  - `int* pX2 = &promennaX;`
  - `int* pX3 = &promennaX;`
- **Všechny ukazatele mohou místo v paměti měnit**
  - `*pX3 = 1; *pX = 10;`
- **Je nutné hlídat, zda si navzájem nepřepisují**
  - logická chyba v programu
  - problém při použití paralelních vláken

Častý problém

- V čem je problém s následujícím kódem?

```
int* a, b;  
a[0] = 1;  
b[0] = 1;
```

- Specifikace ukazatele * se vztahuje jen k první proměnné (a) ne již ke druhé (b)
- Raději deklarujte a i b na samostatném řádku a inicializujte

Samostudium

- Detailnější rozbor zásobníku a haldy
  - <http://duartes.org/gustavo/blog/post/anatomy-of-a-program-in-memory>
  - <http://www.inf.udec.cl/~leo/teoX.pdf>

Problém s předáváním hodnotou

```
void foo(int X) {  
    X = 3;  
    // X is now 3  
}  
  
int main() {  
    int variable = 0;  
    foo(variable);  
    // ☹ x is (magically) back to 0  
    return 0;  
}
```

```
void foo(int* P) {  
    *P = 3;  
}  
  
int main() {  
    int x = 0;  
    foo(&x);  
    // x is 3  
    return 0;  
}
```

- Po zániku lokální proměnné se změna nepropaguje mimo tělo funkce
- Řešením je předávat adresu proměnné
  - a modifikovat hodnotu na této adrese, namísto lokální proměnné

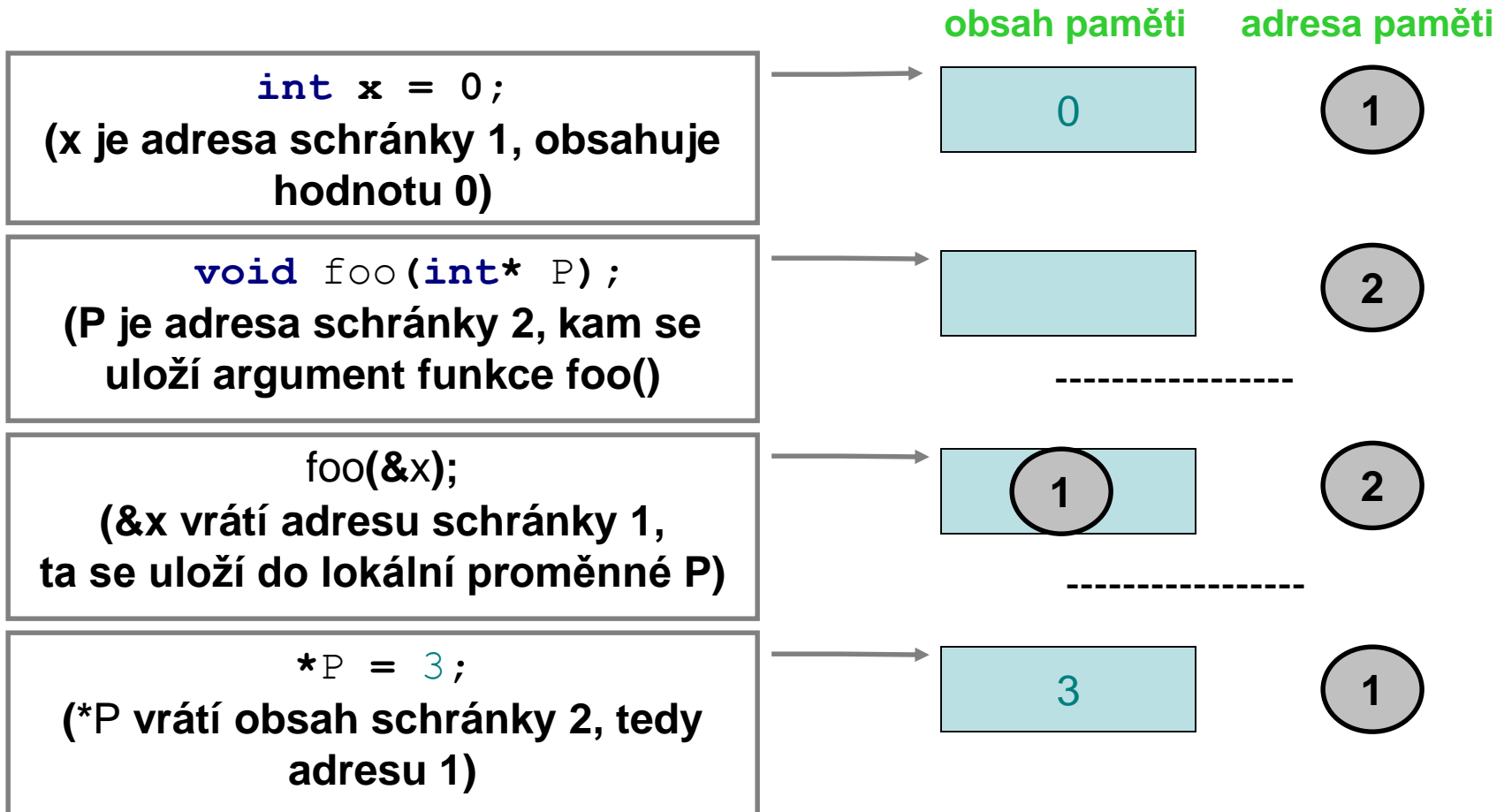
Argumenty předávané hodnotou ukazatele

- S využitím ukazatelů můžeme předat výstup přes vstupní argumenty
- Pokud je vstupním argumentem ukazatel:
  1. vznikne lokální proměnná P typu ukazatel
  2. předává se hodnotou, do P zkopíruje se hodnota (== adresa, např. X)
  3. pomocí operátoru dereference * můžeme modifikovat paměť na adrese X (*P == X)
  4. lokální proměnná P na konci funkce zaniká
  5. hodnota na adrese X ale zůstává modifikována
- Změna provedená ve funkci zůstává po jejím ukončení

```
void foo(int* P) {  
    *P = 3;  
}  
  
int main() {  
    int x = 0;  
    foo(&x);  
    return 0;  
}
```

Předáváním hodnotou ukazatele

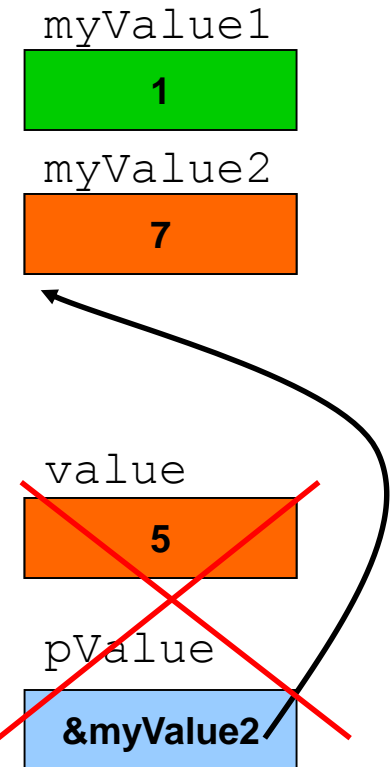
```
void foo(int* P) {  
    *P = 3;  
}  
  
int main() {  
    int x = 0;  
    foo(&x);  
    return 0;  
}
```


Předávání hodnotou a hodnotou ukazatele

Zásobník

```
int main() {  
    int myValue1 = 1;  
    int myValue2 = 1;  
  
    valuePassingDemo(myValue1, &myValue2);  
  
    return 0;  
}  
  
void valuePassingDemo(int value, int* pValue) {  
    value = 5;  
    *pValue = 7;  
}
```


- Proměnná **value** i **pValue** zaniká, ale zápis do **myValue2** zůstává

PB071 Prednaska 03 – Ukazatel, předávání argumentů funkce

The Kahoot! logo is centered on a background of a 4x4 grid of colored squares. The top-left half (orange and yellow) and bottom-left half (yellow and orange) are on the left, while the top-right half (light blue and green) and bottom-right half (green and light blue) are on the right. The word "Kahoot!" is written in a large, white, bold, sans-serif font with a slight 3D effect and a shadow.

Jednorozměrné pole

Jednorozměrné pole

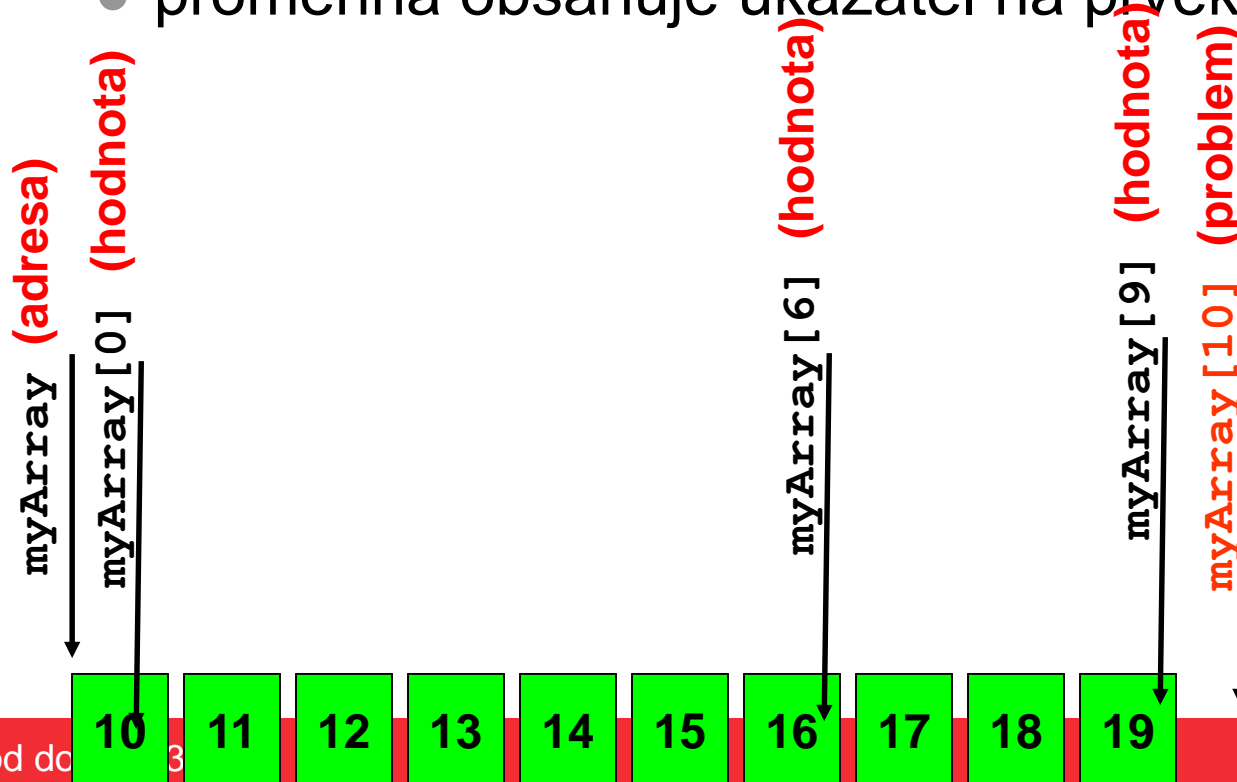
- Jednorozměrné pole lze implementovat pomocí ukazatele na souvislou oblast v paměti
  - jednotlivé prvky pole jsou v paměti za sebou
  - první prvek umístěn na paměťové pozici uchovávané ukazatelem
- Prvky pole jsou v paměti kontinuálně za sebou
- Deklarace: `datový_typ jméno_proměnné[velikost];`
  - velikost udává počet prvků pole

0x00	0x00	0x2b	0x00	0xff	0xff	0xff	0x2b	0x00	0x00
------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Jednorozm

```
int myArray[10];  
for (int i = 0; i < 10; i++) myArray[i] = i+10;
```

- Syntaxe přístupu: `jmeno_proměnné[pozice]`;
  - na prvek pole se přistupuje pomocí operátoru `[]`
  - indexuje se od 0, tedy n-tý prvek je na pozici `[n-1]`
  - proměnná obsahuje ukazatel na prvek `[0]`

Zjištění velikosti pole

- Jak zjistit, kolik prvků se nachází v poli?
- Jak zjistit, kolik bajtů je potřeba na uložení pole?
- Jazyk C obecně neuchovává velikost pole
  - Např. Java uchovává prostřednictvím `pole.length`
- Velikost pole si proto musíme pamatovat
  - Dodatečná proměnná
- (V některých případech lze využít operátor **`sizeof`**)
  - Pozor, nefunguje u ukazatelů - vrátí velikost ukazatele, ne pole
  - Pozor, funguje jen u pole deklarovaného s pevnou velikostí
  - Pozor, nefunguje u pole předaného do funkce
  - Nespoléhejte, pamatujte si velikost v separátní proměnné.

Využití operátoru sizeof()

- `sizeof(pole)`
  - velikost paměti obsazené polem v bajtech
  - funguje jen pro statická pole, jinak velikost ukazatele
- `sizeof(ukazatel)`
  - velikost ukazatele (typicky 4 nebo 8 bajtů)
- Pozor, pole v C nehlídá meze!
  - čtení/zápis mimo alokovanou paměť může způsobit pád nebo nežádoucí změnu jiných dat
  - `int array[10]; array[100] = 1; // runtime exception`

Pole vs. hodnota

- Jaký je rozdíl mezi ukazatelem na místo v paměti obsahujícím hodnotu typu integer a proměnnou typu pole integerů?
  - `int myInt = -213;`
  - `int* pMyInt = &myInt;`
  - `int myIntArray[100];`
- Jméno pole bez `[]` vrací adresu na začátek pole
- Co vrací `&myIntArray` ?

Práce s poli

Jednorozměrné pole

- Jednorozměrné pole lze implementovat pomocí ukazatele na souvislou oblast v paměti
  - `int array[10];`
- Jednotlivé prvky pole jsou v paměti za sebou
- Proměnná typu pole obsahuje adresu prvního prvku pole
  - `int *pArray = array;`
  - `int *pArray = &array[0];`
- Indexuje se od 0
  - n-tý prvek je na pozici `[n-1]`
- Pole v C **nehlídá** přímo meze při přístupu!
  - `int array[10]; array[100] = 1;`
  - pro kompilátor OK, může nastat výjimka při běhu (ale nemusí!)

Jednorozměrné pole – proměnná délka

- Dynamická alokace – bude probíráno později

- proměnná typu ukazatel `int*` `pArray`;
- místo na pole alokujeme (a odebíráme) pomocí speciálních funkcí na [haldě](#)
  - `malloc()`, `free()`

- Deklarace pole s variabilní délkou

- variable length array (VLA)
- až od C99
- alokuje se na [zásobníku](#)
- není nutné se starat o uvolnění (lokální proměnná)
- nedoporučuje se pro příliš velká pole (použít [haldu](#))

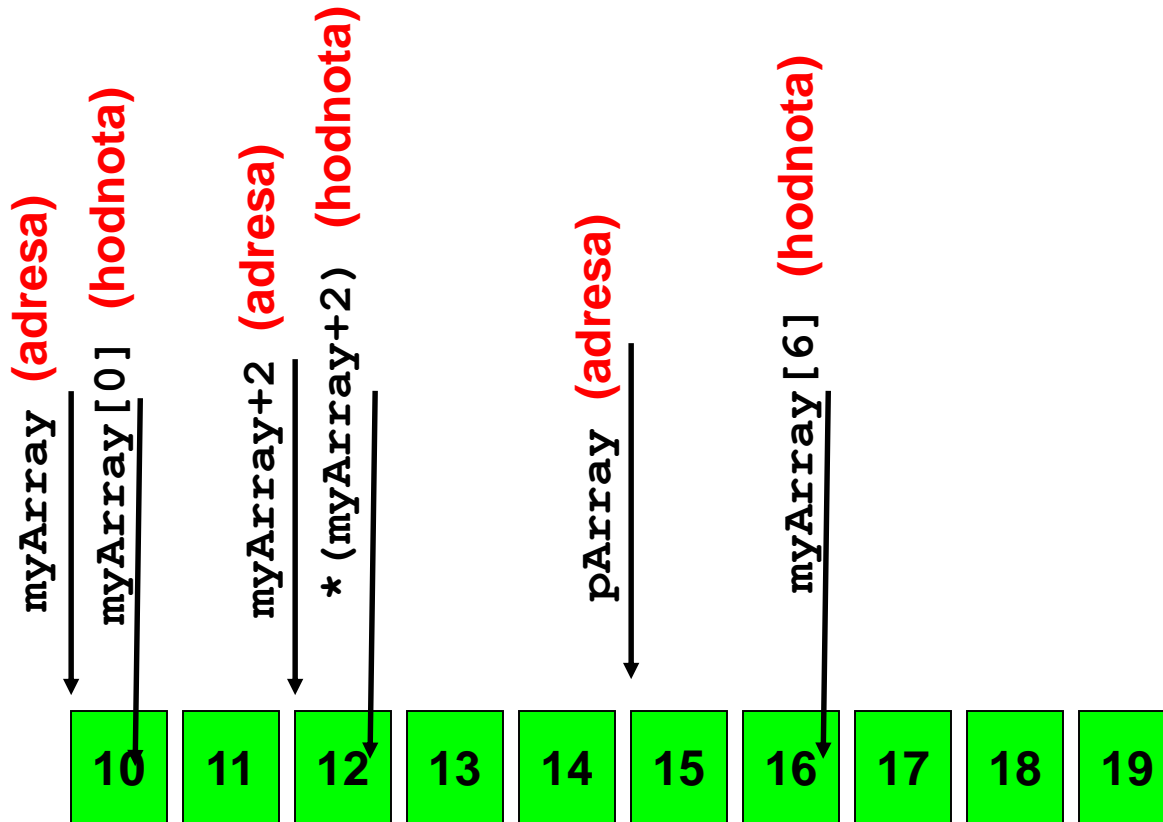
```
int    arraySize = 20;
scanf("%d", &arraySize);
int    arrayLocal[arraySize];
arrayLocal[10] = 9;
```

Ukazatelová aritmetika

- Aritmetické operátory prováděné nad ukazateli
- Využívá se faktu, že `array[X]` je definováno jako `*(array + X)`
- Operátor `+` přičítá k adrese na úrovni prvků pole
  - nikoli na úrovni bajtů!
  - obdobně pro `-`, `*`, `/`, `++` ...
- Adresu počátku pole lze přiřadit do ukazatele

Ukazatelová aritmetika - ilustrace

```
int myArray[10];  
for (int i = 0; i < 10; i++) myArray[i] = i+10;  
int* pArray = myArray + 5;
```


Demo ukazatelová aritmetika

```
void demoPointerArithmetic() {
    const int arrayLen = 10;
    int myArray[arrayLen];
    int* pArray = myArray; // value from variable myArray is assigned to variable pArray
    int* pArray2 = &myArray; // wrong, address of variable array,
                             //not value of variable myArray (warning)

    for (int i = 0; i < arrayLen; i++) myArray[i] = i;

    myArray[0] = 5; // OK, first item in myArray
    *(myArray + 0) = 6; // OK, first item in myArray
    //myArray = 10; // wrong, we are modifying address itself, not value on address

    pArray = myArray + 3; // pointer to 4th item in myArray
    //pArray = 5; // wrong, we are modifying address itself, not value on address
    *pArray = 5; // OK, 4th item
    pArray[0] = 5; // OK, 4th item
    *(myArray + 3) = 5; // OK, 4th item
    pArray[3] = 5; // OK, 7th item of myArray

    pArray++; // pointer to 5th item in myArray
    pArray++; // pointer to 6th item in myArray
    pArray--; // pointer to 5th item in myArray

    int numItems = pArray - myArray; // should be 4 (myArray + 4 == pArray)
}
```

Ukazatelová aritmetika - otázky

```
int myArray[10];  
for (int i = 0; i < 10; i++) myArray[i] = i+10;  
int* pArray = myArray + 5;
```

- Co vrátí myArray[10]?
- Co vrátí myArray[3]?
- Co vrátí myArray + 3?
- Co vrátí *(pArray - 2) ?
- Co vrátí pArray - myArray ?

Typické problémy při práci s poli

- Zápis do pole bez specifikace místa
  - `int array[10]; array = 1;`
  - proměnnou typu pole nelze naplnit (rozdíl oproti ukazateli)
- Zápis těsně za konec pole, častý “N+1” problém
  - `int array[N]; array[N] = 1;`
  - v C pole se indexuje od 0
- Zápis za konec pole
  - např. důsledek ukazatelové aritmetiky nebo chybného cyklu
  - `int array[10]; array[someVariable + 5] = 1;`
- Zápis před začátek pole
  - méně časté, ukazatelová aritmetika
- Čtení/zápis mimo alokovanou paměť může způsobit pád nebo nežádoucí změnu jiných dat (která se zde nachází)
  - `int array[10]; array[100] = 1; // runtime exception`

Tutoriál v češtině

- Programování v jazyku C
  - <http://www.sallyx.org/sally/c/>

Shrnutí

- Funkce
  - Podpora strukturovaného programování
- Ukazatel
  - Principiálně jednoduchá věc, ale časté problémy
- Předávání hodnotou resp. ukazatelem
  - Důležitý koncept, realizace v paměti
- Pole
  - Opakování datového prvku v paměti za sebou
  - Přístup pomocí ukazatele na první prvek

